

Prædiken til 3. søndag efter Helligtrekonger

Matt. 8, 1-13

Engang imellem må man tale Roma midt imod, siger man, og dette udtryk hentyder til Romerrigets storhedstid, hvor hele middelhavsområdet og størstedelen af Europa var underlagt de romerske herskere. Det var farligt at tale Roma midt imod, og mange mistede livet, når de gjorde forsøget. I den lettere genre kender vi Asterix, der kæmper hårdt, for at den lille landsby i Gallien må beholde friheden, og det ser ud til at lykkes. I den tungere ende, der betyder langt mere for os, har vi Kristus, der dør, bl. a. fordi han taler Roma midt imod.

Ethvert af de lande, som Rom havde magten over, længtes efter friheden, og det gjorde det lille israelitiske område da også. Romerne og deres officerer var ikke velsete i området, og de israelitter, der arbejdede for romerne som toldere og dermed skatteopkrævere, de var hadede, de var kollaboratører. Før Jesus af Nazareth blev født, havde der været forskellige, der gjorde krav på at være Messias, Guds salvede, og deres mål var at få romerne ud, deres mål var militær opstand eller måske snarere guerillakrig. De fandt deres tilhængere blandt Zeloterne, den militante klosterbevægelse, som Johannes Døberen sikkert tilhørte som meget ung mand.

Jesus af Nazareth taler, fordi han er jøde, Roma midt imod. Han ønsker ligesom alle andre, at landet skal være frit, men han går videre, han taler Roma midt imod mere billedligt, på den måde, at han er kritisk overfor alle, der vil have magt over mennesker, og hans vigtigste kritik er rettet mod præsterne ved Templet i Jerusalem. De præster, der har så skarpe regler for, hvem der er ren og uren, at de kan udelukke alle dem fra templet, som de ikke sympatiserer med – alle, som de ikke synes er gode nok. Man kan forstå, at israelitterne var nødt til at holde sig fra fysisk kontakt med de syge, der smittede, men renhedsreglerne blev regler for reglernes egen skyld, eller måske blev renhedsreglerne snarere præsternes magtmiddel.

Jesus taler Roma midt imod, han står op mod al magtanvendelse, fordi han vil vise, hvem Gud er. Han vil gøre os klart, at Gud er almægtig, at han er menneskets og hele verdens skaber; ingen kan flygte fra Gud, og ingen behøver at undvære Gud. Gud er ikke et bestemt folks Gud, men han er almægtig og allestedsnærværende. Vi er som en dråbe i havet i forhold til ham, og vi kunne godt

frygte, at han i sin almagt ville glemme den enkelte, lade verdenshistorien gå sin gang, lade os forsvinde som sidste års sommerblomster, så der ikke ville blive noget tilbage af os. Den død, som vi ser hver dag, kunne sagtens ses som en bekræftelse af, at den enkelte ikke betyder særligt meget. Vi kunne også godt frygte, at Gud med en slags historisk nødvendighed ville udlette og oprette folkeslag og lade naturkatastrofer rense verden sådan en gang imellem. Vi ser katastroferne, og hvis Gud var den eneste person i treenigheden, så var der sandelig grund til at frygte Gud. Men i vores kirke bruger vi udtrykket at frygte Gud i betydningen, at vi ærer Gud. For Gud, der i sig selv synes frygtelig, valgte at komme til os. I Jesus af Nazareth sendte han sin Søn til os, sin salvede, der på græsk hedder Kristus og på hebraisk Messias. Guds salvede kom til os, og vi kunne se Gud ansigt til ansigt. Vi kunne møde den Kristus, der stiller os til ansvar, vi kunne møde den Kristus, som tog vor skyld med sig i graven. Vi mødte den Kristus, som betød, at vi ikke længere skal frygte Gud i den gamle jødiske forstand.

Jesus talte altså magten imod for at kunne forklare, hvem Gud er, og at Gud altid er os nærmere, end vi selv véd af det. Jesus bryder i dagens tekst tempelpræsternes magt, idet han gør den spedalske rask. Han, der før var spedalsk, skal ikke længere være udenfor det menneskelige fællesskab, han skal lade sig syne af præsterne og bringe gaven til templet. Jesus viser, at Gud ikke deler verden op i, hvem der kan accepteres og hvem ikke. Jesus går også imod den jødi-

ske selvbevidsthed, idet han helbreder den romerske officers tjener. Han viser, at Gud er Gud for enhver, der søger ham. Ja, han siger ligefrem til jøderne, at de ikke ved tidernes ende skal sidde til bords i Guds rige med patriarkerne Abraham, Isak og Jacob, men at de skal kastes udenfor. Men da skal man huske, at Jesus i hele sit liv taler og skælder ud på sine egne, og så længe man taler med og skælder ud på sine egne, så er det, fordi man ønsker dem alt godt, også selv om det unægtelig udtrykkes noget knubbet.

I Danmark har vi ikke noget særligt problem med dagens tekst. Vi er med på det der med at nedbryde magtmonopoler, og vi er i hvert fald helt med på, at alle er gode nok uanset, hvad de ellers har lavet. Vi er nemlig meget forskellige fra de magthavere, som Jesus i dag kritiserer med sine handlinger.

Vi har ikke som de en stærk moral. Vi har ikke nogen renhedsregler i overført betydning. Jo, der er en slags politisk korrekthed og moral, der er en slags helligholdelse af en tolerance uden grænse, der indebærer, at alle, der har en holdning, straks må mistænkeliggøres.

Ellers består vores normer i, at vi ikke vil have nogen normer. Alt er lige godt; intet er unormalt eller decideret forkert. Morderen og rockeren Jønke tog i lange tider rundt og holdt foredrag. Og Hvis Stein Bagger kunne få lejlighed til det, så ville han blive dyrket som en kendis. Vi har ikke nogen normer, der kan krænkes. Moral er, hvis den findes, en privat sag.

Vi har heller ikke en folkelig identitet, som jøderne havde det, slet ikke. Vi véd ikke,

hvad det vil sige at være dansk, vi véd, at mange af de ting, vi bruger og spiser i dagligdagen, kommer udefra. Kristendommen kom også til os udefra. At vi har gjort kristendommen til vores, fordi Grundtvig f.eks. har sammentænkt den med den nordiske mytologi, lægger vi ikke så megen vægt på i disse år. Vores historie er vi ved at glemme, fordi vi anser det for farligt at give vores børn en identitet.

Det er, som om vi gør Jesu opgør med magten til en tandløs form for tolerance. Det er, som om vi klamrer os til tekstens facit uden at tage mellemregningerne med. Det er, som om vi tror, at vi kan tilgive og helbrede på Guds vegne. Samfundet har gjort sig selv til den tilgivende Gud, og det er ugudelighed.

I et menneskes liv er det sådan, at man begynder med at være usikker, så bliver man efterhånden sikker på sig selv, som ung voksen bliver man påståelig og selvhøjtidelig, og når man så for alvor bliver voksen, og véd hvem man selv er, så begynder man at kunne se sig selv lidt udefra – at kunne le af sig selv samtidig med, at man kender sit ansvar og sine egne grænser.

Den udvikling er vi også nødt til at foretage i samfundet i hver eneste generation. Hvis jeg ikke véd, hvem jeg selv er som kristen, i mit arbejde og som medlem af det danske samfund, hvis jeg ikke kender mine rødder, så har jeg ingen bund, ingen substans. Hvis vi ikke kender vores egen tro, vores egen historie, vores egen moral, ja så har vi ingen identitet tilbage, og så står vi bare der og måber overfor de fremmede folkeslag, vi møder, både herhjemme og ude, og hvis der

er noget, vi inderst inde ikke er enige i ja, så slår vi det hen med, at de sikkert ikke mener, hvad de siger, for når vi ikke ved, hvad vi mener, så fatter vi heller ikke, at de mener, hvad de siger.

Jesus selv blev døbt af den forhenværende oprører Johannes, og dermed begyndte hans voksne liv, han lod sig prøve i ørkenen og tog livtag med djævelen, eller med sine egne syner og falske drømme om man vil, og Jesus valgte den vej, som Gud ville, at han skulle gå. Han ville forny det gamle Israel, de tolv disciple blev et billede på de tolv Israels stammer – Gud ville vise os sin vilje med os, sin vilje med verden. Vi er en del af Guds folk.

Vi er ikke som Kristus Guds Søn, men vi er mennesker, ligesom Kristus også var sandt menneske, og derfor skal vi vide, at vi er døbt i Jesu navn, og at vi hører ham til. Vi skal vide, hvad vi skylder vores familie og vores forfædre. Vi skal vide, at som menneske lever vi altid i fællesskaber, som er forpligtende, og når vi véd det, så er det vores pligt at tage imod den fremmede og at tage ham til hjerte og i givet fald diskutere med ham, så det giver genlyd. Vi skal behandle selv vores værste fjender godt, så godt, at de kommer til at skamme sig. Det både kan og skal vi, fordi vi gennem Kristus kender den Gud, som stiller os til ansvar, men som kan tilgive også der, hvor vi ikke magter det. Vi kender den Gud, som vil have selv med os at gøre, og som naturligvis også vil have med alle de andre at gøre. Vi er alle forskellige, vi har og skal have vores egen historie som mennesker og som folk, vi er på godt og ondt

præget af den kultur og den historie, som hører til den del af verden, vi er vokset op i, og så er vi også og samtidig alle ens, for vi er skabt i Guds billede, og Gud lod sin søn føde for at komme os nær. Han er altid nær ved os, og vi er nær ved ham, hvis vi gerne vil være det.

Amen.

Johanne Sloth

Bjerreby og Landet, Tåsinge

Salmer:

4, 400, 25, 488, 398.

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk